

Derleyen ŞÜKRÜ ASLAN

Herkesin Bildığı Sır: Dersim

Tarih, Toplum, Ekonomi,
Dil ve Kültür

BİLİM ve SANAT VAKFI KÜTÜPHANESİ	
DEMİRBAŞ NO:	061351
TASHİF NO:	323.156622 / ASL

i l e t i ŝ i m

İÇİNDEKİLER

<i>Sunuş</i> ŞÜKRÜ ASLAN	9

BİRİNCİ BÖLÜM

İlk bakışta...

<i>Dersim - Tarih, doğa, insan...</i> KEMAL BURKAY	17
<i>Dersim/Tunceli ve Celali kardeş şehirler</i> YÜCEL DEMİNER	37
<i>Kentin bugünü: Ekonomik, siyasal ve demografik görünüm</i> MUZAFFER AKIN	49

İKİNCİ BÖLÜM

Bir zamanlar...

<i>Kalbim Zeranik'te kaldı</i> İMRAN AYATA	67
<i>Dersimliyim: Biraz içinden biraz dışından</i> ALİ EKBER DÜZGÜN	83

<i>Dersim ve biz</i>	
MUZAFFER ORUÇOĞLU	99

<i>Hayatta kaldığım tek Ders'im</i>	
VOLGA H. SORGU TEKİNOĞLU	111

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

Kimlik, inanç, dil ve müzik

<i>Alevilik örneğinde inanç-etnik kimlik ilişkisi üzerine yapılan tartışmalara kısa bir bakış</i>	
HÜSEYİN AĞUIÇENOĞLU	119

<i>Dersim'de etnik kimlik</i>	
GÜLSÜN FIRAT	139

<i>Dersim Alevi geleneğinde bir tarihsel ocak: Ağuçanlar</i>	
SABİR GÜLER	155

<i>Dersim ve egemene direniş mekânı olarak müzik</i>	
BAHAR ŞİMŞEK	175

<i>Müzik ve kültürel kökler bağlamında Dersim müziği</i>	
MIKAIL ASLAN	197

<i>Zazaca üzerine notlar</i>	
MESUT KESKİN	221

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

Tarih, toplum, politika

<i>Osmanlı belgelerinde Dersim'e dair bazı örnekler</i>	
HÜSEYİN IRMAK	245

<i>16. yüzyılda Çemişgezek (Dersim) sancağının sosyal ve siyasal yapısı</i>	
M. ALI SAĞLAM	269

Mazgirt yakınlarındaki Kaleköy Kalesi'nden Dersim'in uzak tarihine katkılar SERKAN ERDOĞAN	295
II. Abdülhamit dönemi raporlarında "Dersim sorunu" ve zihinsel devamlılık ALIŞAN AKPINAR - SEZEN BİLİR SERHAT BOZKURT - NAMIK KEMAL DİNÇ	311
Koçgiri ve Dersim Kürt hareketliliği: Koçgirili Alişer Efendi ve Nuri Dersimi'nin rolüne dair DİLEK SOILEAU	335
Ulus-devletin Dersim'le teması MURAT YÜKSEL	357
Iktidarın gör dediği: 1935 yılı Türk basınında Tunceli Kanunu ZELİHA HEPKON	373
Genel nüfus sayımı verilerine göre Dersim'de "kayıp nüfus": 1927-1955 ŞÜKRÜ ASLAN	397
Memleket ve Garp hikâyeleri: 1938 Dersim sürgünleri ile bir sözlü tarih çalışması SİBEL YARDIMCI - ŞÜKRÜ ASLAN	413
Sözlü anlatılarda 1930-1940'lı yıllar ve Dersim'de gündelik hayat CEMAL TAŞ	441
1960'larda Tunceli/Dersim kent mekânında siyasal eylemlilik: Doğu Mitingleri AZAT ZANA GÜNDOĞAN	481
1970'li yıllarda Tunceli/Dersim'de toplumsal mücadeleler ve dinamikleri HARUN ERCAN	507

Günümüzde Tunceli / Dersim

<i>Munzur'a vurulacak altın kelepçe can suyu olacak mı?</i> BEYZA ÜSTÜN - FUAT ERCAN.....	535
<i>Tunceli'de maden yataklarının genel görünümü ve yatırım olanakları</i> ALİ HAYDAR GÜLTEKİN.....	551
<i>Tunceli/Dersim'de kadınların gündelik yaşam deneyimleri çerçevesinde toplumsal cinsiyet ve mekân ilişkisi</i> SEMA BUZ.....	561
<i>Toplumsal bir sorun ve kültürel bir çelişki olarak Dersim'de madde bağımlılığı</i> ÖZKAN YILDIZ.....	575

Diyasporada Dersim ve Dersimliler

<i>Almanya'da bir göçmen toplum: Dersimliler</i> HIDIR EREN ÇELİK.....	591
YAZARLAR HAKKINDA.....	613
1938 fotoğrafları.....	623